

País petit?

Al disc *Verges 50* (1980), hi ha una de les cançons més conegudes i boniques de Lluís Llach, *País petit*. A diferència del que pensa molta gent, Llach no la va compondre pensant en Catalunya. Pensava en l'Empordà, amb una visió en la qual, de fet, tothom es pot reconèixer (un lloc que, "quan el sol se'n va a dormir, mai no està prou segur d'haver-lo vist", on "des de dalt d'un campanar sempre es pot veure el campanar veï"). Al llibre *Història de les seves cançons* (La Campana, 1986) ho diu ben clar: "És una mena de cant a l'Empordà, encara que per extensió s'hi poden trobar altres coses de Catalunya." No sempre es té prou entès que el concepte *país* és molt flexible i no ha d'interpretar-se necessàriament com a sinònim de nació ni, encara menys, d'estat. Seria una mica l'equivalent a l'italià *paese*.

Per a Llach, el seu país és el món que retrata musicalment en aquell disc conceptual, el món de la seva infantesa: Verges i l'Empordà. I, és clar, el món dels infants és petit, sempre. En aquest sentit, la cançó transmet un missatge universal, perquè tothom ha crescut en un país petit. No pot ser d'una altra manera. Hi ha, però, una certa tendència a entonar aquesta cançó, com una mena d'himne, en actes de reivindicació nacional en què, de manera més o

menys explícita, es dona a entendre que el "país petit" de la lletra és Catalunya o, fins i tot, el conjunt dels Països Catalans. I això, des del meu punt de vista, per més que a alguns el mot *país* aplicat a la seva terra els ompli d'emoció, és tan legítim com estratègicament equivocat.

No soc de treure pit ni de pensar que visc al més gran ni al millor lloc del món, però considerar-nos un país petit ens mostra acomplexats i esperona poc l'autoestima nacional, de la qual anem força escassos. Com s'ha de prendre ningú seriosament les teves reivindicacions si parteixes d'una premissa tan modesta com la de considerar petit el teu país? Petit en comparació a què? La identificació amb un país petit només s'explica si es parla de Catalunya en comparació al gran estat-nació de ressons imperials al qual estem sotmesos. Segons aquesta mirada, ells tenen un país gran i nosaltres, un de petit. Si els comparéssim amb la Xina, però, Espanya, França o Alemanya també serien països petits.

Potser sí que el nostre país és petit, però potser només ho és en ambició. Hi ha molts estats, nacions o països al món que tenen una demografia i una extensió geogràfica similar o inferior a Catalunya i, encara més, als Països Catalans, però als seus habitants mai no se'ls acudiria afirmar que viuen en un país petit. Demaneu-ho a un nicaragüenc, a un danès, a un suís, a un albanès, a un búlgar o a un irlandès, si viuen en un país petit...

